

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců JUDr. Viléma Šetka a Mgr. Ladislav Vaško ve věci

navrhovatele: **J. P.**, narozen „X“,
bytem „X“,

a
účastníků
řízení:

- 1) **Krajský úřad Ústeckého kraje**,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 402 02 Ústí nad Labem,
- 2) **ANO 2011**, IČO: 71443339,
sídlem Babická 2329/2, 149 00 Praha 11,
- 3) **Občanská demokratická strana**, IČO: 16192656,
sídlem Truhlářská 1106/9, 110 00 Praha 1,
- 4) **STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ**, IČO: 26673908,
sídlem Malostranské náměstí 266/5, 118 00 Praha 1,
- 5) **Česká pirátská strana**, IČO: 71339698,
sídlem Na Moráni 360/3, 128 00 Praha 2,
- 6) **Svoboda a přímá demokracie (SPD)**, IČO: 04134940,
sídlem Rytířská 410/6, 110 00 Praha 1,
- 7) **Komunistická strana Čech a Moravy**, IČO: 00496936,
sídlem Politických vězňů 1531/9, 110 00 Praha 1
- 8) **Spojenci pro kraj**,
jednající volebním zmocněncem D. P.,
- 9) **LEPŠÍ SEVER**,
jednající volebním zmocněncem M. P.,

o návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva Ústeckého kraje konaných
ve dnech 2. a 3. 10. 2020,

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem doručeným soudem dne 9. 10. 2020, tj. v zákonem stanovené lhůtě, podle § 53 odst. 3 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. R.

některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) domáhal vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do Zastupitelstva Ústeckého kraje (dále jen „zastupitelstvo“) konaných ve dnech 2. a 3. 10. 2020.

Návrh

2. V návrhu navrhovatel uvedl, že má pochybnosti o průběhu komunálních voleb ve Varnsdorfu, neboť člen okreskové volební komise volebního okrsku č. 10 měl ve volební místnosti po celou dobu konání voleb nasazenou roušku se zřetelně viditelným logem účastníka řízení 5). Dle názoru navrhovatele tímto jednáním člena volební okreskové komise došlo k porušení zákazu volební agitace, neboť zákonem je v době hlasování ve volebních místnostech i v jejich okolí volební agitace zcela zakázána.

Vyjádření účastníků řízení

3. Účastník 1) ve svém vyjádření k návrhu uvedl, že nasazením roušky s logem jakékoli kandidující strany, hnutí nebo koalice není dle jeho názoru v souladu s § 56a volebního zákona. Vzhledem k tomu, že účastníkovi 1) nebylo známo, jak bylo logo na roušce velké, ani není to, zda člen okresní volební komise, který měl tuto roušku, je členem účastníka 5) a nasazením roušky chtěl ovlivnit výsledky voleb, resp. ovlivnit nerozhodnuté kandidáty, nelze ani usuzovat, zda k takovému ovlivnění mohlo reálně dojít. Předpokládal, že vzhledem k počtu kandidujících stran, hnutí a koalicí a počtu volených kandidátů volič přichází do volební místnosti s představou, jakou stranu, hnutí či koalici bude volit např. na základě jejich volebních programů, a pokud není rozhodnutý, ani logo na roušce není tím hlavní kritériem pro jeho volbu. Poukázal na vyjádření zapisovatelky okresní volební komise, z něhož plyne, že si nevšimla u předmětného člena okresní volební komise ničeho neobvyklého či výrazného. Zdůraznil, že provádí kontrolu v době voleb ve volebních místnostech po celém území Ústeckého kraje, tedy i v okrese Děčín. Uvedl, že v okrese Děčín bylo provedeno celkem 23 kontrol, ale v této volební místnosti kontrolu v těchto volbách neprováděl, takže tuto skutečnost nemohl zjistit a případně na to upozornit předsedu okresní volební komise. K existenci přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb poukázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005 sp. zn. Pl. ÚS 73/04.
4. Účastník 5) ve vyjádření k návrhu poukázal na závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008-13, ve kterém posuzoval, co je volební agitací. Konstatoval, že si lze jen stěží představit, že by byl samotný pohled na logo České pirátské strany schopen přesvědčit rozhodnutého voliče ke změně zamýšlené volby, natož aby taková situace byla srovnatelná s omezováním svobody nebo nabídkou protihodnoty za odevzdaný hlas. Tomu nasvědčují dle účastníka 5) i volební výsledky; zatímco v okrsku číslo 10, ve kterém mělo k volební agitaci dojít, získal účastník 5) 9,13 % hlasů, v okrsku č. 6 získal 10,23 % hlasů, v okrsku č. 8 získal 11,15 % hlasů, v okrsku č. 11 získal 9,36 % hlasů, v okrsku č. 12 získal 11,23 % hlasů a v okrsku č. 13 získal 13,48 % hlasů. Volební výsledek v napadeném okrsku se nijak zásadně neliší od volebních výsledků v okolních okrscích. Uvedl, že dle § 33 volebního zákona odpovídá za pořádek ve volební místnosti a jejím bezprostředním okolí předseda okreskové volební komise. Upozornil, že si ověřil, že v průběhu hlasování žádný z voličů ani členů okreskové volební komise nevznášel k předsedovi žádný podnět týkající se agitace ve volební místnosti. Poukázal na to, že navrhovatel ve své stížnosti uvádí, že měl člen volební komise nasazenou roušku se zřetelně viditelným logem účastníka 5) po celou dobu konání voleb. Zdůraznil, že takovou

Shodu s prvopisem potvrzuje J. R.

informací by ovšem mohl navrhovatel disponovat jen v případě, že by sám byl též členem této komise. A jako člen komise by tedy měl vznést podnět týkající se možného porušení zákona již během prvního dne voleb (aby mohlo dojít k nápravě), nikoli až několik dní po skončení voleb. Účastník 5) považoval za nezbytné přihlídnout k mimořádným opatřením platným v průběhu voleb. Účastník 5) distribuoval členům, příznivcům i široké veřejnosti roušky, které mají nenápadné logo v pravém horním rohu. Pro řadu osob se jedná o jedinou roušku, kterou mají k dispozici. Ačkoliv měli členové okrskových volebních komisí povinnost nosit roušku, nebyla jim ze strany organizátora voleb poskytnuta, a pokud tedy došlo k tomu, že si některý z komisařů vzal roušku s drobným logem účastníka 5), nelze bez dalšího konstatovat, že šlo o záměrnou agitaci. Skutečnost, že je nutné posuzovat i účel údajné volební agitace, vyplývá z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 6. 2006, č. j. Vol 19/2006–21.

5. Účastníci 2, 3), 4), 6), 7), 8) a 9) se k návrhu nevyjádřili.

Posouzení věci soudem

6. Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je volební zákon, podle jehož § 53 odst. 1 se podáním návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany soudu každý občan zapsaný do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva kraje volen, jakož i každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději do deseti dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev krajů Státní volební komisí.
7. Před vlastním meritorním projednáním podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky, které by mu bránily o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, neboť návrh byl podán u věcně a místně příslušného soudu v zákonem stanovené desetidenní lhůtě po vyhlášení výsledků voleb a navrhovatel byl k podání návrhu aktivně legitimován, neboť byl ke dni konání voleb zapsán ve stálém seznamu voličů ve volebním okrsku č. 10 pro volby do Zastupitelstva Ústeckého kraje.
8. V souladu s § 90 odst. 2 větou první s. ř. s. ve spojení s § 53 odst. 1 volebního zákona jsou v řízení o návrhu na neplatnost hlasování účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena. Volebním orgánem v daném případě je v souladu s úpravou obsaženou v hlavě II volebního zákona Krajský úřad Ústeckého kraje. V souladu s aktuální judikaturou Ústavního soudu jsou pak dalšími účastníky řízení všechny volební strany, které v předmětných volbách získaly alespoň jeden mandát (srov. nález Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, dostupný na nalus.usoud.cz).
9. Podle § 53 odst. 2 volebního zákona může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování. Z obsahu citovaného ustanovení vyplývá, že objektem ochrany řízení o neplatnosti hlasování je svoboda projevu vůle voliče při hlasování. Shodu s prvopisem potvrzuje J. R.

Existuje totiž celá řada skutečností, které jeho výsledek mohou ovlivnit. K tomu je sice zaměřena i celá volební kampaň, ovšem zákon spojuje neplatnost hlasování pouze s protizákonným jednáním nebo opomenutím, k němuž dojde ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí během přesně zákonem vymezeného časového úseku končícího uzavřením volebních místností, a to za situace, kdy porušení zákona dosáhne takové intenzity a rozsahu, že je způsobilé ovlivnit výsledek hlasování hrubým způsobem. Výsledkem hlasování je projev vůle voličů, který je vyjádřen konkrétní úpravou hlasovacích lístků a jejich odevzdáním zákonem stanovenými způsoby.

10. Podle § 53 odst. 3 volebního zákona může návrh na neplatnost voleb podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb. Z dikce tohoto ustanovení je zřejmé, že aby byl návrh na neplatnost voleb důvodný, musí dojít k porušení volebního zákona, v jehož důsledku byl celý volební proces ovlivněn hrubým způsobem.
11. V návrhu navrhovatel popsal porušení volebního zákona tak, že člen volební okrskové komise č. 10 měl ve volební místnosti po celou dobu hlasování nasazenou roušku se zřetelně viditelným logem účastníka 5), v čemž shledal porušení zákazu volební agitace, který je normován v § 56a odst. 8 volebního zákona. Soud tudíž nemá pochybnosti o tom, že navrhovatel se návrhem domáhal vyslovení neplatnosti hlasování, přestože to v návrhu výslovně neuvedl, neboť porušení volebního zákona spojoval s jednáním, k němuž došlo ve volební místnosti.
12. Soud zdůrazňuje, že v řízení o neplatnosti voleb a hlasování tíží břemeno tvrzení i břemeno důkazní navrhovatele, který, chce-li být se svým návrhem úspěšný, musí vyvrátit domněnku, že volební výsledek odpovídá vůli voličů (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005 sp. zn. Pl. ÚS 73/04, publ. pod č. 140/2005 Sb.).
13. Z § 53 odst. 2 volebního zákona vyplývá, že návrh na neplatnost hlasování je důvodný při splnění třech předpokladů, kterými jsou (1) protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, (2) souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty, jakož i to, že (3) tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek hlasování jako celek, a to hrubým způsobem. Protizákonnost musí dosahovat takové intenzity, že je možno důvodně předpokládat odlišné výsledky hlasování, tedy jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k takovému jednání nedošlo (tzv. „zatemnění“ volebního výsledku). Tyto jednotlivé předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb či hlasování ve volbách, které formuloval Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz, musí být splněny kumulativně. To znamená, že pokud kterýkoli z těchto předpokladů nenastal či nebyl prokázán, není možné návrhu vyhovět.
14. V projednávané věci sice navrhovatel tvrdil, že člen volební okrskové komise měl mít ve volební místnosti po celou dobu hlasování nasazenou roušku se zřetelně viditelným logem účastníka 5), k prokázání tvrzeného porušení volebního zákona však soudu nepředložil žádný důkaz, a dokonce ani netvrdil, jaké mělo mít domnělé porušení volebního zákona vliv na výsledek hlasování. Z tohoto důvodu nemůže být návrh navrhovatele na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva Ústeckého kraje úspěšný.
15. Nad rámec potřebného odůvodnění soud poukazuje na závěry usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008-13, publ. pod č. 2194/2011 Sb. NSS, Shodu s prvopisem potvrzuje J. R.

www.nssoud.cz, v němž se Nejvyšší správní soud zabýval tím, co je třeba rozumět zakázanou volební agitací: „Dle názoru soudu však není smyslem tohoto ustanovení zabránit tomu, aby se volič při cestě k objektu, v němž je umístěna volební místnost, nemohl v žádném případě setkat s jakýmkoli volebním poselstvím či informací, nýbrž zakázat takové formy a umístění technik volební agitace, které by ovlivňovaly přímo svobodnou vůli voliče při jeho vstupu do volební místnosti či do objektu, v němž se nachází. Za takové techniky je třeba především označit ty, které mají schopnost v této poslední chvíli zvrátit vůli voliče, nepřiměřeně jej obtěžovat či omezit jeho svobodu například tím, že mu je nabídnuta určitá protihodnota v případě volby některého kandidáta (například dotazováním se na voličovu volbu a snahou jej přesvědčit o její změně, "odkupem" volebních lístků protikandidátů či nabízením materiálních výhod či dárek v případě uskutečnění určité konkrétní volby). Je totiž třeba mít neustále na zřeteli, že volební kampaň nepředstavuje nic jiného než určitou specifickou formu reklamy, tj. sebe prezentace, příp. kritiky programu či osob spojených s politickými konkurenty (tzv. pozitivní a negativní kampaň). Provádění volební kampaně je tak chráněno ústavně zaručenými základními právy, zakotvenými zejména v čl. 17 Listiny základních práv a svobod (svoboda projevu, právo na informace).

16. Lze tak učinit dílčí závěr, že za zakázanou volební agitaci ve smyslu ustanovení § 16 odst. 6 zákona č. 247/1995 Sb. lze považovat takovou, která je přímo zaměřena na bezprostřední okolí volebních místností, není jednorázová či dokonce pouze nahodilá a je natolik intenzivní, že v konečném důsledku je reálně způsobilá ovlivnit chování i takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem“.
17. Soud dále odkazuje též na usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 10. 11. 2014, č. j. 52 A 97/2014-42, www.nssoud.cz, v němž daný soud posuzoval návrh na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva města Vysoké Mýto, jehož argumentace spočívala v tom, že člen volební komise delegovaný TOP 09 do okrskové volební komise měl v době hlasování ve volební místnosti na sobě triko, na němž byl vyobrazen tehdejší předseda TOP 09 Karel Schwarzenberg, dále na něm byl vytištěn nápis „ve službách naší republiky“ a doplňující text „009 TOP“. Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ve výše specifikovaném usnesení dospěl k závěru, že volební zákon sice členem volební okrskové komise „porušen sine dubio byl, nicméně toto protiprávní jednání nemohlo ovlivnit výsledek voleb. Zkušenost totiž ukazuje (a z ní vychází i ustálená rozhodovací praxe volebních soudů), že při cestě do volební místnosti a při následném hlasování jsou již voliči pevně rozhodnutí, komu odevzdají svůj hlas. Toto jejich přesvědčení by mohlo být zvráceno skutku jen velmi intenzivním atakem, kterým by mohla být např. snaha o přímé či nepřímé podplácení, vyhrožování, zastrašování, vytváření překážek vstupu do objektu, kde se volby provádí, či zprostředkování hrubě difamující informace o některé z volebních stran či o některém z protikandidátů (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008 - 13, či bod 50 odůvodnění usnesení téhož soudu ze dne 18. 6. 2013, č. j. Ars 2/2013 - 59). Naopak představa, že by takto rozhodnutí voliči mohli být ve volební místnosti jakkoli ovlivněni trikem s podobiznou předsedy TOP 09 Karla Schwarzenberga, který nadto ani do Zastupitelstva města Vysoké Mýto nekandidoval, je poněkud úsměvná a svědčí o hrubém podcenění rozumu voličů“.
18. Soud tedy s ohledem na předestřenou judikaturu dodává, že i v případě, že by bylo prokázáno, že člen volební okreskové komise č. 10 měl po celou dobu hlasování nasazenou roušku s logem účastníka 5), nebylo by možné považovat takovou volební agitaci za natolik intenzivní, že by v konečném důsledku byla reálně způsobilá ovlivnit chování i Shodu s prvopisem potvrzuje J. R.

takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem. Nošení roušky s logem konkrétní politické strany ve volební místnosti během hlasování ze strany člena volební okrskové jistě není volebním zákonem aprobované jednání člena volební okrskové komise, nelze jej však na druhou stranu srovnávat s jednáními, které judikatura příkladmo vymezila jako zakázanou volební agitaci, tj. snahou o přímé či nepřímé podplácení, vyhrožování, zastrašování, vytváření překážek vstupu do objektu, kde se volby provádí, či zprostředkování hrubě difamující informace o některé z volebních stran či o některém z protikandidátů, pro které by soud mohl vyslovit neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva kraje.

19. Soud dále poznamenává, že navrhovatel jako volič měl nalézt občanskou statečnost a na případné pochybení člena volební okrskové komise upozornit formou stížnosti předsedu okreskové volební komise. Jak soud ověřil ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 10 ve Varnsdorfu, k podání žádné stížnosti ani oznámení nedošlo. Jelikož se tak navrhovatel nezachoval, tato skutečnost podle názoru soudu silně oslabuje naléhavost jeho návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování.
20. Soud uzavírá, že navrhovatelův návrh na vyslovení neplatnosti hlasování neshledal důvodným, a proto jej zamítl.
21. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s, podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení **nabývá** právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Ústí nad Labem 21. října 2020

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu